

МЕМОРАНДУМ ЗА РАЗБИРАТЕЛСТВО
МЕЖДУ
МИНИСТЕРСТВОТО НА ЕНЕРГЕТИКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
И
МИНИСТЕРСТВОТО НА ЕНЕРГЕТИКАТА НА УКРАИНА
ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Министерството на енергетиката на Република България и Министерството на енергетиката на Украйна, наричани по-долу „страните“,

Признавайки съществуващите традиционни приятелски отношения между страните и тяхното намерение да продължат да развиват своите двустранни отношения за мир, устойчивост и растеж,

Подчертавайки ключовите географски позиции на двете страни в съответните им региони и ролята на енергийното сътрудничество за подобряване на енергийната сигурност, конкурентоспособност и устойчивост,

Отчитайки важността от разширяване на взаимноизгодното сътрудничество в областта на енергетиката между двете страни, в съответствие с действащото законодателство във всяка от двете страни,

Признавайки значението на стабилното енергийно партньорство за устойчивото развитие на двете страни, осигуряване на достъпна енергия и подкрепа за промишленото и регионалното развитие, сигурността и благосъстоянието на техните народи, разширяването на сътрудничеството и цялостния ангажимент за гарантиране на опазването на околната среда и смекчаване на изменението на климата, намаляване на въглеродните емисии,

Загрижени за насърчаването на най-високите стандарти за ядрена безопасност, сигурност и неразпространение на двустранно ниво и в международни форуми като Международната агенция за атомна енергия (МААЕ), Агенцията за ядрена енергия (АЯЕ) на ОИСР и Международната агенция по енергетика (МАЕ) на ОИСР,

И като се вземат предвид ангажиментите на Република България като държава - членка на Европейския съюз, и статутът на Украйна като кандидат за членство в ЕС,

Страните се договарят за следното:

Член 1

Целта на настоящия Меморандум за разбирателство е да създаде рамка за засилване на сътрудничеството в енергийния сектор въз основа на принципа на взаимната изгода и като се вземат предвид общите интереси и цели на двете страни.

Страните развиват двустранното сътрудничество в областта на енергетиката в съответствие с националните си стратегии.

В рамките на настоящия Меморандум за разбирателство страните обменят информация в областта на енергетиката по отношение на основните развития на политиката.

Споделянето на каквато и да е информация ще бъде предмет на такива ограничения за поверителност, каквито могат да бъдат приложими или изисквани по друг начин.

Страните подкрепят усилията на своите съответни енергийни институции и компании за насърчаване на сътрудничеството в областта на енергетиката.

Член 2

Сътрудничеството по този Меморандум може да включва следното:

1. Обмен на информация относно приоритетите и законодателството на двете страни в областта на енергетиката, включително ядрена енергия, природен газ, чиста енергия и преход;
2. Обмен на научно-технически, инженерен и оперативен опит в областта на използването и трансфера на знания и ноу-хау, свързани с по-ефективното използване на възобновяеми енергийни източници и нови енергийни технологии, насочени към подобряване на енергийната ефективност, увеличаване на съхранението на енергия, стартиране на интелигентни мрежи и насърчаване на цифровизацията;
3. Насърчаване на сътрудничеството между енергийните компании и съответните институции на двете страни в областта на зелената енергия, водорода, съхранението на енергия и интелигентните мрежи;
4. Засилено продължаване на сътрудничеството и предоставяне на експертни и инженерни услуги и решения в областта на ядрената енергетика, чрез предоставяне на независима експертиза при оценка на безопасността на ядрени съоръжения и обмен на експерти, достъп до инфраструктура и участие в съвместни проекти и инициативи които предполагат съвместна дейност в областта на ядрената енергетика;
5. Насърчаване на сътрудничеството на всички етапи от ядрения горивен цикъл: доставка на ядрен материал и горивни касети, управление на отработено гориво, включително повторна преработка, решения за временно съхранение и транспортни решения и стратегия за управление на радиоактивни отпадъци;
6. Предоставяне на дейности и услуги, свързани с удължаване срока на експлоатация на ядрени съоръжения, с цел повишаване на безопасността и/или подобряване на експлоатационните им характеристики;
7. Насърчаване на сътрудничеството за обмен на знания и най-добри практики между компании и институции в областта на добива, съхранението, преноса и втечняването на природен газ, както и взаимни дискусии относно закупуването на втечнен природен газ;
8. Обмен на знания и опит в защитата на енергийната инфраструктура срещу физически, електромагнитни и киберзаплахи;
9. Поддържане и повишаване на високо ниво на знания и опит и квалифицирана и разнообразна работна сила чрез засилване на сътрудничеството в областта на обучението и образованието.
10. Обмен на информация и най-добри практики при прилагането на достиженията на правото на Европейския съюз в областта на енергетиката, и
11. Всякакви други форми на сътрудничество, които могат да бъдат съвместно писмено решени от участниците.

Член 3

1. Страните възнамеряват да създадат Съвместна работна група, състояща се от техни представители и съпредседател, определен от всеки участник. Освен това за участие в заседанията могат да бъдат поканени лица, представляващи съответните заинтересовани национални институции, агенции, научни организации и дружества, ако това се счита за необходимо.
2. Целта на Съвместната работна група е да определи и развие формите на сътрудничество в областите, предвидени в обхвата на настоящия Меморандум за разбирателство.
3. Разходите на участниците в заседанията на съвместната работна група се поемат от съответната изпращаща институция, агенция, организация или дружество.
4. Заседанията на Съвместната работна група ще се провеждат по предварително взаимно съгласие на страните. Срещата може да се проведе и чрез телефонна или видеоконферентна връзка.
5. Всяка дейност, за която се взема решение от Съвместната работна група, съгласно настоящия Меморандум за разбирателство, се изпълнява в съответствие с отделно подробно споразумение между двете страни, включващо целите, разходите, продължителността и т.н.

Член 4

Настоящият Меморандум за разбирателство не е правно обвързващ и не поражда никакви права или задължения съгласно националното или международното право.

Всички дейности на всяка от страните по този Меморандум за разбирателство ще се извършват в съответствие с действащото законодателство във всяка от страните, техните международни ангажименти, а за Република България - с ангажиментите и задълженията, произтичащи от членството ѝ в Европейския съюз.

Настоящият меморандум не засяга правата и задълженията на двете държави, произтичащи от други международни договори, по които Република България и Украйна са страни, както и членството им в различни международни организации и пълноправното членство на Република България в Европейския съюз.

Член 5

Всички различия, произтичащи от тълкуването или прилагането на настоящия Меморандум за разбирателство, ще бъдат разрешавани по приятелски начин чрез консултации или преговори между страните.

Член 6

В съответствие с международните си ангажименти и съответните национални закони и подзаконови актове страните гарантират, че без писменото съгласие на другата страна информацията, обменена по настоящия меморандум за разбирателство, няма да бъде разкривана или предавана на трети страни.

Информацията, която се счита и е обозначена като поверителна, трябва да бъде защитена в съответствие със законите на всяка страна.

Член 7

Меморандумът за разбирателство може да бъде изменян по взаимно съгласие чрез размяна на ноти по дипломатически път, като всяко изменение подлежи на приемане и влизане в сила, в съответствие с вътрешните нормативни изисквания на всяка от страните.

Член 8

Настоящият Меморандум за разбирателство влиза в сила от датата на подписването му и остава в сила за период от пет (5) години. Той ще бъде автоматично подновяван за допълнителни периоди от три (3) години, освен ако една от страните не уведоми другата за решението си да го прекрати най-малко шест (6) месеца преди изтичането на съответния срок.

Изтичането на срока на действие или прекратяването на настоящия Меморандум за разбирателство няма да се отрази на изпълнението на дейности, програми или проекти, които вече са в ход, освен ако страните не вземат друго съвместно писмено решение.

Разпоредбите на настоящия Меморандум за разбирателство относно защитата на класифицираната информация остават в сила дори след изтичането на срока на действие или прекратяването на настоящия Меморандум за разбирателство.

Меморандумът за разбирателство е изготвен и подписан в *София* на *6/7/2023* в два оригинални екземпляра на украински, български и английски език, като всички текстове са еднакво автентични и в случай на различия в тълкуването, английският текст има предимство.

За Министерство на енергетиката на
Република България,

§.1., .1
7.7.2023 . | 17:39

Г-н Румен Радев

За Министерство на енергетиката на
Украйна

§.1., .1
7.7.2023 . | 17:39

Г-н Херман Халушченко

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF ENERGY OF THE REPUBLIC OF BULGARIA
AND
THE MINISTRY OF ENERGY OF UKRAINE
ON COOPERATION IN THE FIELD OF ENERGY

The Ministry of Energy of the Republic of Bulgaria and the Ministry of Energy of Ukraine, hereinafter referred to as the Parties,

Acknowledging the existing traditional friendly relations between the Parties and their intention to further develop their bilateral relations for peace, sustainability and growth,

Emphasizing the key geographic positions of both countries in their respective regions and the role of energy cooperation in improving energy security, competitiveness and resilience,

Considering the importance of expanding the mutually beneficial cooperation in the field of energy between the two countries, in accordance with the legislation in force in each of the two countries,

Acknowledging the importance of a stable energy partnership for sustainable development of both countries, committed to provide affordable energy and support industrial and regional development, the security and well-being of their peoples, the extension of cooperation and the overall commitment to ensuring environmental protection and climate change mitigation, reducing carbon emissions,

Concerned with promoting the highest standards of nuclear safety, security and non-proliferation at the bilateral level and in international fora such as the International Atomic Energy Agency, the OECD Nuclear Energy Agency (NEA) and the OECD International Energy Agency (IEA),

And taking into consideration the commitments of the Republic of Bulgaria as a member state of the European Union, and EU candidate status of Ukraine,

The Parties agree on the following:

Article 1

The objective of this Memorandum of Understanding (hereinafter, the “MoU”) is to establish a framework for enhancing cooperation in the energy sector based upon the principle of mutual benefit and taking into account the common interests and objectives of both countries.

The Parties shall develop the bilateral cooperation in the field of energy, in accordance with their national strategies.

Within the framework of this Memorandum of Understanding, the Parties shall exchange information in the field of energy, regarding the main policy developments. The sharing of any

information will be subject to such confidentiality restrictions as may be applicable or otherwise required.

The Parties shall support the effort of their respective energy institutions and companies in order to promote cooperation in the field of energy.

Article 2

The cooperation under this MoU may include the following:

1. Information exchanges on the priorities and legislation of the two countries in the field of energy, including nuclear energy, natural gas, clean energy and transition;
2. Exchange of scientific-technical, engineering and operational experience in the field of use and transfer of knowledge and know-how, related to the more efficient use of renewable energy sources and new energy technologies, aimed at improving energy efficiency, increasing energy storage, launching smart grids and foster digitalization;
3. Encouragement of cooperation between the energy companies and relevant institutions of both countries in green energy, hydrogen, energy storage and smart grids;
4. Enhanced continuation of collaboration and provision of expertise and engineering services and solutions in the field of nuclear energy, through delivery of independent expertise in assessing the safety of nuclear facilities and the exchange of experts, access to infrastructure and participation in joint projects and initiatives that imply joint activity in the field of nuclear energy;
5. Promoting the cooperation at all stages of the nuclear fuel cycle: nuclear material and fuel assembly supply, spent fuel management including reprocessing, interim storage solutions and transport solutions and radioactive waste management strategy;
6. Provision of activities and services related to extending the operational life of nuclear facilities, with the aim of increasing safety and/or improving their operational characteristics;
7. Encouraging collaboration in sharing knowledge and best practices between companies and institutions, in the natural gas extraction, storage, transmission and liquefaction as well as mutual discussions concerning purchasing of LNG;
8. Exchange of knowledge and experience regarding the protection of the energy infrastructure against physical, electromagnetic and cyber threats;
9. Maintaining and enhancing a high level of knowledge and expertise and a skilled and diverse workforce by strengthening cooperation in training and education,
10. Exchange of information and best practices in implementation of the European Union energy acquis, and
11. Any other forms of cooperation which may be jointly decided upon in writing by the Parties.

Article 3

1. The Parties intend to set up a Joint Working Group consisting of their representatives and a co-head assigned by each Party. In addition, people, representing relevant national institutions, agencies, scientific organizations and companies may be invited to participate in the meetings, as deemed necessary.
2. The purpose of the Joint Working Group is to identify and develop the forms of cooperation in the areas provided for in the scope of this MoU.
3. The expenses of the participants in a meeting of the Joint Working Group will be borne by the respective sending institution agency, organization or company.
4. The meeting of the Joint Working Group will be held upon prior mutual consent of the Parties. The meeting may also be conducted via telephone or video conference.
5. Each activity to be decided by the Joint Working Group under this Memorandum of Understanding shall be implemented according to separate detailed agreement between the two Parties including the objectives, expenses, duration etc.

Article 4

This MoU is not legally binding and does not create any rights or obligations under national or international law.

All activities by each Party under this MoU will be carried out in compliance with the laws in force in each of the countries, their international commitments, and for the Republic of Bulgaria - the commitments and obligations arising from its membership in the European Union.

This Memorandum is without prejudice to the rights and obligations of the two countries arising from other international treaties to which Ukraine or the Republic of Bulgaria are parties, as well as their membership in various international organizations and full membership of the Republic of Bulgaria in the European Union or EU candidate status of Ukraine.

Article 5

Any differences arising out of the interpretation or implementation of this MoU will be resolved amicably through consultations or negotiations between the Parties.

Article 6

The Parties will ensure, in compliance with their international commitments and respective national laws and regulations that without the written consent of the other Party the information exchanged under this MoU will not be disclosed or transmitted to any third parties.

Information that is considered and marked as confidential is to be protected in accordance with the laws of each country.

Article 7

The MoU may be amended any time by mutual consent of both Parties through the exchange of letters, and any amendment there shall be subject to its adoption and entry into force, in accordance with the internal regulatory requirements of each Party.

Article 8

This MoU will come into effect on the date of its signature and will remain in effect for a period of five (5) years. It will be automatically renewed for additional periods of three (3) years, unless one of the Parties notifies the other of its decision to terminate it at least six (6) months before the expiry of the respective term.

The expiration or termination of this MoU will not affect the implementation of activities, programs or projects already underway, unless otherwise jointly decided in writing by the Parties.

The provisions of this MoU on protection of classified information shall remain in force even after the expiration or termination of this MoU.

The Memorandum of understanding has been prepared and signed in *Sofia*..... on *06.07.2023* of two original copies in Ukrainian, Bulgarian and English languages, all texts are equally authentic, and in case of any divergences in interpretation, the English text shall prevail.

For the Ministry of Energy
of the Republic of Bulgaria

For the Ministry of Energy of Ukraine

§.1., .1
7.7.2023 . | 17:40

Mr. Rumén Radev

✓

§.1., .1
7.7.2023 . | 17:40

Mr. German Galushchenko

**МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ
МІЖ
МІНІСТЕРСТВОМ ЕНЕРГЕТИКИ РЕСПУБЛІКИ БОЛГАРІЯ
І
МІНІСТЕРСТВОМ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ**

Міністерство енергетики Республіки Болгарія і Міністерство енергетики України, які надалі іменуються Сторонами,

Визнаючи існуючі традиційні дружні відносини між Сторонами та свої наміри щодо подальшого розвитку двосторонніх відносин в інтересах миру, сталого розвитку та зростання,

Відзначаючи ключове географічне положення обох країн у відповідних регіонах та роль енергетичного співробітництва у підвищенні енергетичної безпеки, конкурентоспроможності та стійкості,

Беручи до уваги важливість розширення взаємовигідного співробітництва в галузі енергетики між двома країнами відповідно до законодавства, що діє в кожній з двох країн,

Визнаючи важливість стабільного енергетичного партнерства для сталого розвитку обох країн, зобов'язуючись забезпечувати доступну енергію та підтримувати промисловий і регіональний розвиток, безпеку та добробут своїх народів, розширення співробітництва та загальну прихильність до забезпечення захисту навколишнього середовища та пом'якшення наслідків зміни клімату, скорочення викидів вуглецю,

Прагнучи сприяти дотриманню найвищих стандартів ядерної безпеки, захищеності та нерозповсюдження на двосторонньому рівні та на міжнародних форумах, зокрема в Міжнародному агентстві з атомної енергії (МАГАТЕ), Агентстві з ядерної енергії ОЕСР (АЯЕ) та Міжнародному енергетичному агентстві ОЕСР (МЕА);

А також з урахуванням зобов'язань Республіки Болгарія як держави-члена Європейського Союзу та статусу України як кандидата на вступ до Європейського Союзу,

Сторони домовились про наступне:

Стаття 1

Метою цього Меморандуму про взаєморозуміння (далі - "Меморандум") є створення рамкових умов для поглиблення співробітництва в енергетичному секторі на основі принципу взаємної вигоди та з урахуванням спільних інтересів і цілей обох країн.

Сторони будуть розвивати двостороннє співробітництво в галузі енергетики у відповідності до своїх національних стратегій.

В рамках цього Меморандуму про взаєморозуміння Сторони здійснюватимуть обмін інформацією в галузі енергетики щодо основних змін у політиці. Обмін будь-якою

інформацією здійснюватиметься з дотриманням усіх застосовних або інших необхідних обмежень щодо конфіденційності.

Сторони будуть підтримувати зусилля своїх відповідних енергетичних відомств та компаній задля сприяння співробітництву в галузі енергетики.

Стаття 2

Співпраця в рамках цього Меморандуму може включати наступне:

1. Обмін інформацією про пріоритети та законодавство двох країн у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику, природний газ, зелену енергетику та енергетичний перехід;
2. Обмін науково-технічним, інженерним та операційним досвідом у сфері використання та передачі знань і ноу-хау, пов'язаних з більш ефективним використанням відновлюваних джерел енергії та нових енергетичних технологій, спрямованих на підвищення енергоефективності, збільшення обсягів зберігання енергії, запуск "розумних" мереж та сприяння цифровізації;
3. Стимулювання співпраці між енергетичними компаніями та відповідними установами обох країн у сфері зеленої енергетики, водню, систем накопичення енергії та "розумних" мереж;
4. Активізація подальшої співпраці та надання експертних та інженерних послуг і рішень у сфері ядерної енергетики шляхом проведення незалежної експертизи з оцінки безпеки ядерних об'єктів та обміну експертами, доступу до інфраструктури та участі у спільних проектах та ініціативах, що передбачають спільну діяльність у сфері ядерної енергетики;
5. Сприяння співпраці на всіх етапах ядерного паливного циклу: постачання ядерних матеріалів та тепловиділяючих збірок, поводження з відпрацьованим паливом, включаючи переробку, рішення щодо проміжного зберігання та транспортування, а також стратегії поводження з радіоактивними відходами;
6. Здійснення діяльності та надання послуг, пов'язаних з продовженням терміну експлуатації ядерних об'єктів, з метою підвищення безпеки та/або покращення їх експлуатаційних характеристик;
7. Стимулювання співпраці у сфері обміну знаннями та передовим досвідом між компаніями та установами у сфері видобутку, зберігання, транспортування та зрідження природного газу, а також взаємних обговорень щодо закупівлі скрапленого природного газу;
8. Обмін знаннями та досвідом щодо захисту енергетичної інфраструктури від фізичних, електромагнітних та кіберзагроз;
9. Підтримання та підвищення загального рівня знань та досвіду, а також кваліфікованої та диверсифікованої робочої сили шляхом посилення співпраці у сфері навчання та освіти;
10. Обмін інформацією та передовим досвідом у впровадженні енергетичного законодавства Європейського Союзу, а також
11. Будь-які інші форми співробітництва, які можуть бути спільно визначені Сторонами у письмовій формі.

Стаття 3

1. Сторони мають намір створити Спільну робочу групу, до складу якої увійдуть їхні представники, а також співголова, що призначається кожною Стороною. Крім того, до участі в засіданнях можуть запрошуватися особи, які представляють відповідні національні установи, відомства, наукові організації та компанії, у разі необхідності.
2. Спільна робоча група буде займатися визначенням та розвитком форм співробітництва у сферах, передбачених цим Меморандумом про взаєморозуміння.
3. Витрати на відрядження учасників засідання Спільної робочої групи покриваються відповідною установою, організацією або підприємством, що відряджає.
4. Засідання Спільної робочої групи відбуватиметься за попередньою взаємною згодою Сторін. Засідання може також проводитися за допомогою телефонної або відеоконференції.
5. Кожен захід, який буде вирішено Спільною робочою групою в рамках цього Меморандуму про взаєморозуміння, буде здійснюватися відповідно до окремої детальної угоди між двома Сторонами, де буде зазначено зокрема цілі, витрати, тривалість і т.д.

Стаття 4

Цей Меморандум про взаєморозуміння не має обов'язкової юридичної сили і не створює жодних прав чи зобов'язань згідно з національним або міжнародним правом.

Вся діяльність кожної Сторони в рамках цього Меморандуму буде здійснюватися відповідно до чинного законодавства кожної з країн, їхніх міжнародних зобов'язань, а для Республіки Болгарія - зобов'язань та обов'язків, що впливають з її членства в Європейському Союзі.

Цей Меморандум жодним чином не впливає на права та зобов'язання двох країн, що впливають з інших міжнародних договорів, сторонами яких є Республіка Болгарія або Україна, а також з їхнього членства в різних міжнародних організаціях та повноправного членства Республіки Болгарія в Європейському Союзі або статусу України як кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Стаття 5

Будь-які розбіжності, що виникають у зв'язку з тлумаченням або виконанням цього Меморандуму про взаєморозуміння, вирішуватимуться мирним шляхом через консультації або переговори між Сторонами.

Стаття 6

Сторони гарантують, що, відповідно до своїх міжнародних зобов'язань та чинного національного законодавства, без письмової згоди іншої Сторони, інформація, обмін якою здійснюється в рамках цього Меморандуму про взаєморозуміння, не буде розголошуватися або передаватися третім особам.

Інформація, яка вважається і позначена як конфіденційна, підлягає захисту відповідно до законодавства кожної країни.

Стаття 7

Зміни до Меморандуму про взаєморозуміння можуть бути внесені в будь-який час за взаємною згодою обох Сторін шляхом обміну листами, при цьому будь-яка зміна підлягає затвердженню та набуттю чинності відповідно до внутрішніх нормативних вимог кожної зі Сторін.

Стаття 8

Цей Меморандум про взаєморозуміння набирає чинності з дати його підписання і залишатиметься чинним протягом п'яти (5) років. Його дія автоматично продовжуватиметься на наступні три (3) роки, якщо жодна зі Сторін не повідомить іншу про своє рішення припинити його дію щонайменше за шість (6) місяців до закінчення відповідного строку.

Закінчення терміну дії або припинення дії цього Меморандуму про взаєморозуміння не вплине на реалізацію заходів, програм або проєктів, що вже здійснюються, якщо тільки Сторони не приймуть іншого спільного рішення у письмовій формі.

Положення цього Меморандуму про взаєморозуміння щодо захисту інформації з обмеженим доступом залишаються чинними навіть після закінчення терміну дії або припинення дії цього Меморандуму.

Меморандум про взаєморозуміння підписано в *Сопоті* *06.07.2023* двох оригінальних примірниках болгарською, українською, та англійською мовами, при цьому всі тексти мають однакову силу, а в разі виникнення розбіжностей у тлумаченні, текст англійською мовою має переважну силу.

Від Міністерства енергетики
Республіки Болгарія

§.1., .1
7.7.2023 . | 17:40

Пан Румен Радев

Від Міністерства енергетики України

§.1., .1
7.7.2023 . | 17:40

Пан Герман Галущенко